

SDU International Journal of Educational Studies

Teacher Candidates' Thoughts Regarding the Concept of Village through Metaphor Analysis: Denizli Case

Nurettin Bilgen¹, Şaban Tezcan², Akif Karatepe³, Cemalettin Ayas⁴

¹Pamukkale University

²Canakkale 18 Mart University

³Sakarya University

⁴Sinop University

To cite this article:

Bilgen, N., Tezcan, Ş., Karatepe, A., & Ayas, C. (2014). Teacher candidates' thoughts regarding the concept of village through metaphors analysis: Denizli case. *SDU International Journal of Educational Studies*, 1(1), 36-44.

[Please click here to access the journal web site...](#)

SDU International Journal of Educational Studies (SDU IJES) is published biannual as an international scholarly, peer-reviewed online journal. In this journal, research articles which reflect the survey with the results and translations that can be considered as a high scientific quality, scientific observation and review articles are published. Teachers, students and scientists who conduct research to the field (e.g. articles on pure sciences or social sciences, mathematics and technology) and in relevant sections of field education (e.g. articles on science education, social science education, mathematics education and technology education) in the education faculties are target group. In this journal, the target group can benefit from qualified scientific studies are published. The publication languages are English and Turkish. Articles submitted the journal should not have been published anywhere else or submitted for publication. Authors have undertaken full responsibility of article's content and consequences. *SDU International Journal of Educational Studies* has all of the copyrights of articles submitted to be published.

Öğretmen Adaylarının Köy Kavramına Yönelik Düşüncelerinin Metaforlar Yolu İle Analizi: Denizli İli Örneği

Teacher Candidates' Thoughts Regarding the Concept of Village through Metaphor Analysis: Denizli Case

Nurettin Bilgen^{1*}, Şaban Tezcan², Akif Karatepe³, Cemalettin Ayas⁴

¹Pamukkale Üniversitesi

²Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

³Sakarya Üniversitesi

⁴Sinop Üniversitesi

Özet

Bu araştırma, öğretmen adaylarının, ülkemizde ve dünyada kırsal yerleşmelerin en temel ögesi olan ve kırsal nüfusun çoğunluğunun yaşadığı “köy” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmada olgu bilim deseni kullanılmış ve veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırmaya 2012- 2013 eğitim öğretim yılında Denizli’de Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde okuyan 216 öğretmen adayı yani yüksek öğrenim öğrencisi katılmıştır. Öğrenciler “köy” kavramına ilişkin 40 farklı metafor üretmiştir. Bu metaforlar ortak özellikleri dikkate alındığında 5 farklı kategoride toplanmıştır. Araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır: (a) aday öğretmenler “köy” kavramını açıklamada hangi metaforları kullanmaktadırlar? (b) Ortak özellikleri dikkate alındığında “köy” kavramına yönelik metaforları hangi gruplar altında toplanabilir? Araştırmanın sonucunda öğrencilerin genel olarak “köy” kavramını; birlik – beraberlik duygularının yaşandığı, insan ilişkilerinin ve gelenek – göreneklerin ön planda olduğu bir mekân, sağlıklı huzurlu ve doğal yaşam, gelir düzeyi düşük ve imkânların kısıtlı, göç veren bir yer olarak ve doğal besin kaynaklarının bol olduğu bir yer olarak algıladıkları görülmüştür. Sonuç olarak bu çalışmamızda ortaya çıkan metaforlar köylerde de görev yapacak ve eğitime en büyük katkıyı yapacak olan günümüzün aday öğretmenlerinin geleceğin eğitimcilerinin “köy” kavramına ilişkin sahip oldukları algıları anlamada önemli bir araştırma aracı olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Öğretmen adayları, Köy

Abstract

This study was carried out to put forward teacher candidates' thoughts towards "village" concept to describe with the help of metaphors in order to uncover the perceptions that have been made. Phenomenography design was used in the study and the data were analyzed by content analysis techniques. The research was carried out in 2012 - 2013 academic year including 216 teacher candidates in Denizli Province. Teacher candidates have produced 40 different metaphors on the concept of "village". Considering the common features of these metaphors were collected in five different categories. The research aimed to answer the following questions: (a) Which metaphors were used by the teacher candidates to explain the concept of "village" ? (b) Given the common characteristics of the "village" concept under which groups can be classified for the metaphors? As a result, students in general "village" concept; Alliance - Draw a sense of intense human relationships and traditions - traditions in the forefront as a venue, healthy, peaceful and natural life, low-income and underprivileged, emigration as a place and natural food sources there are plenty of a place where they perceive as has been seen. As a result metaphors can be used as a significant research tool to describe the concept of "village" in understanding related perceptions.

Key words: Metaphor, Teacher Candidates, Village

*İletişim: Nurettin Bilgen, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, nbilgen@gmail.com

GİRİŞ

Bilimsel araştırma metodu olarak metafor; anlatılmak istenen konuyu daha az sözcükle ve daha vurgulu bir şekilde anlatma metodudur. Metafor; aynı zamanda kişinin hayal gücünü kullanarak kendi yaşantısı yoluyla yaratıcılığını geliştirmesini sağlar (Girmen, 2007). Metafor; kişinin bir olguyu veya konuyu algılayış biçimini benzetmeler kullanarak bir veya iki kelime ile ifade etmesidir (Aydın, 2010). Lakoff ve Johnson (2005) metaforu: “sadece bir söz figürü değil de aynı zamanda insan anlayış ve kavrayışının düşünceye yansması” olarak ifade etmiştir.

Forceville (2002), herhangi bir şeyin metafor olarak kabul görmesi için şu üç sorunun yanıtlanması gerektiğini ifade etmiştir. Bunlar: “1-Metaforun konusu nedir? 2-Metaforun kaynağı nedir? 3-Metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler nelerdir?” Bu ilişkiyi Saban (2004, s. 2) bir örnekle şöyle ifade etmiştir: Metaforun konusu (örneğin, “Öğretmen bahçıvan gibidir.” cümlesindeki öğretmen sözcüğü), metaforun kaynağı (bahçıvan) ve metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler (bahçıvanın yetiştirdiği fidanlarla ayrı ayrı ilgilenmesi gibi öğretmenin sınıftaki öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alması) şeklinde açıklayarak metaforun kaynağının, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada bir filtre veya süzgeç görevi gördüğünü belirtmiştir (akt. Aydın, 2010).

Bu alandaki alan yazın incelendiğinde araştırmaların bir kısmı şöyledir: Nalbant (2006), Saban (2004, 2008, 2009), Saban, Koçbeker ve Saban (2006), Semerci (2007), Girmen (2007), Tunç (2008), Aydoğdu (2008), Arslan ve Bayrakçı (2006), Öztürk (2007), Cerit (2008), Arslan (2008), Töremen ve Döş (2009), Aydın ve Ünalı (2010), Yaşar ve Bayır (2010) ve Kaya (2010). Yabancı alan yazında konu ile ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bunlar arasında, Inbar (1996), Guerrero ve Villamil (2002), Botha (2009), Alger (2009), Shaw, Barry ve Mahlios (2008) ve Forceville (2002) gibi araştırmacıların çalışmaları yer almaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de 20. yy. boyunca ve 21. yüzyılda kırsal kesimlerden İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlere nüfusun göçü hızla artmıştır. Nüfus göçünün hızla artması ile ortaya çıkan sosyo-ekonomik sıkıntıların insanların kişisel, ailevi ve toplumsal hayatlarını olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir. Şehirlerdeki sosyal, ekonomik ve kültürel imkânların fazla olması; özellikle kırsal kesimde yaşayanların büyük şehirlere göç etmelerine ve yerleşmelerine neden olmuştur. Köylerdeki genç nüfus gittikçe kaybolmaya yüz tutarken, şehirler de ise plansız bir şekilde nüfus artışına sahne olmaktadır. ‘Köy’ kavramı bu yüzden her insanda farklı bir çağrışım uyandırır.

Bu çalışma, aday öğretmenlerin kırsal nüfusun yaşadığı en önemli çekirdek ünite olan köy kavramı ile ilgili algılarını metaforlar yolu ile tespit etmek amacı ile yapılmıştır. Bu çerçevede aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır.

1. Öğretmen adayları, köy kavramını açıklamada hangi metaforları kullanmaktadırlar?
2. Ortak özellikleri dikkate alındığında Köy kavramına yönelik metaforları hangi gruplar altında toplanabilir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Araştırmada, nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan olgu bilimi (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. İçerik analizi tekniği verilerin değerlendirilme aşamasında kullanılmıştır. İçerik analizi tekniği, kavramları ve ilişkileri ortaya koymakta ve elde edilen verilerin açıklanmasında kullanılır. Böylece, “Olgu bilim araştırmalarında veri analizi yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu

tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır. Sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulur ve sık sık doğrudan alıntılara yer verilir. Bunun yanında ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular açıklanır ve yorumlanır” (Şimşek ve Yıldırım, 2008)

Araştırma Grubu

Araştırmaya 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, Denizli İl’inde eğitim gören 216 Öğretmen adayı katılmıştır. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımının yüzdelik oranları ve frekansları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımının yüzdelik oranları ve frekansları

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bayan	91	42.1
Bay	125	57.8
Toplam	216	100.0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan toplam 216 öğrencinin 91 (% 42.1)’i bayan, 125 (%57.8)’i ise erkektir.

Veri Toplama Aşaması

Öğretmen adayı olan Eğitim Fakültesi öğrencilerinden “Köy,”...” gibidir. Çünkü ,”...” ifadesini tamamlamaları istenerek “köy” kavramına yönelik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Açıklama kısmında ilk boşluğa “köy” kavramı ile ilgili sadece bir veya iki kelime ile bir metafor düşünmeleri istenmiştir. İkinci kısma ise ürettikleri metaforla ilgili düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin “köy” kavramı ile ürettikleri metaforlar çalışmanın temel noktasını oluşturmaktadır. Öğrencilere, 15 dakika ifadeyi tamamlamaları için süre verilmiştir. Daha sonra sonunda kağıtlar toplanarak değerlendirmeye başlanmıştır. Metaforun konusu ile kaynağını arasındaki benzerliği daha net ortaya çıkarmak için “gibi” ifadesi kullanılmıştır. “Köy” kavramı ile üretilen metaforlara mantıklı sebepler ortaya koymak için ise “çünkü” ifadesi kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi tekniği, kavramları ve ilişkileri ortaya koymakta ve elde edilen verilerin açıklanmasında kullanılır. İçerik analizinde kavramlar daha derinden ve ayrıntılı işleme tabi tutulurken, betimsel analizde kavramlar daha yüzeysel olarak yorumlanır ve değerlendirilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008:227). İçerik analizi ile öğrencilerin “köy” kavramıyla ilgili oluşturdukları kavramlar, ürettikleri metaforlar değerlendirilmiştir.

Katılımcıların köyle ilgili kullandıkları kavramlar kodlandı,geçici bir liste haline getirildi. Öğrencilerin metafor oluşturmadığı boş bırakılan boş bırakılan kâğıtlar ayrıldı. Öğrenciler tarafından yazılmış olan metaforlar gözden geçirilerek metaforun konusu ile metafor kaynağı arasındaki ilişki dikkate alınarak kavramlar analiz edildi. Yaptığımız çalışmada 3 kağıdın boş olması ve 4 kağıdın da kullanılan metafor ile “çünkü...” ifadesinin birbirini tamamlamaması nedeni ile toplamda 7 kağıt bu aşamada elenmiştir. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar “köy” kavramının hangi yönü üzerinde durulduğu incelenmiştir. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar 5 kavramsal kategoriye ayrılmış ve hangi metaforun hangi kategoride olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için 5 farklı kategorinin isimleri yazıldı ve oluşturulan metaforlar da başka bir listeye yazılarak iki uzmana verildi. Uzmanlardan daha önceden oluşturulan 5 kategoriye metaforların hiç biri dışarıda kalmayacak şekilde ayrılması istendi. Uzmanların yaptığı eşleştirmelerle daha önceden araştırma dahilinde yapılan eşleştirme karşılaştırıldı ve gerekli düzenlemeler yapıldı. Daha sonra güvenilirliği hesaplamak için Miles ve Huberman (1994:64)’ın

formülü (Güvenilirlik=görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak hesaplandı. Nitel bir araştırmanın güvenilir olması için uzman ve araştırmacı değerlendirmesi arasındaki uyum %90 ve üzeri olması gerekir (Şaban, 2009). Yapılan bu çalışmanın güvenilirlik oranını hesapladığımızda 40/(40+2)= 0,93 güvenilirlik bulunmuştur. Araştırmada elde edilen veriler bilgisayara aktarılmış, katılımcı sayısı kız ve erkek (f) olarak ayrılarak toplamalarının yüzdesi(%) hesaplanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların “köy” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlarla ilgili olarak elde edilen bulgular tablo haline getirilmiş ve araştırma soruları çerçevesinde ele alınarak analiz edilmiştir. Katılımcılar “köy” kavramıyla ilgili 40 geçerli metafor ortaya koymuşlardır. Bu metaforlardan 19 tanesi bir katılımcı tarafından geliştirilmiştir. Bunlar; Birlik – beraberlik, imece, komşuluk, yakın ilişkiler, saygınlık, hatıralar, kültürlerin kaynağı, doğallık ve huzur, doğallık ve canlılık, temiz çevre, temizlik, yeşil çevre, ilkel yaşam, imkansızlık, cehalet, hayvancılık, çiftçilik, tarım toplumu, taşra, diğer metaforlar ise 2 ile 24 arasında tercih edilmiştir. Bunlar; samimiyet (f=25), doğallık ve samimiyet (f=4), sevgi – saygı (f=5), gelenek – görenek (f=6), doğal ortam (f=16), huzur (f=21), doğal yaşam (f=12), rahat yaşam (f=4), sağlıklı (f=9), sakin (f=14), tatil ve dinleme (f=2), temiz hava (f=7), az gelişmişlik (f=2), geri kalmışlık (f=8), kısıtlı imkanlar (f=8), zor yaşam koşulları (f=2), tarım (f=2), tarım ve hayvancılık (f=13), nüfusun azalması (f=15), küçük yerleşme (f=7), birliktelik (f=5). Öğrencilerin geliştirdiği metaforlar aşağıda Tablo 2 ‘de verilmiştir.

Tablo 2. Aday öğretmenlerin “köy” kavramına yönelik ortaya koydukları geçerli metaforlar (frekans durumuna göre), öğrenci sayısı ve yüzdeleri

Metafor Sırası	Metaforun Adı	Frekans (f)		Toplam	Yüzde (%)
		Kız	Erkek		
1	Samimiyet	11	14	25	11.96
2	Huzur	7	14	21	10.04
3	Doğal Ortam	9	7	16	7.65
4	Nüfusun azalması	8	7	15	7.17
5	Sakin	8	6	14	6.69
6	Tarım ve Hayvancılık	5	8	13	6.22
7	Doğal Yaşam	7	5	12	5.74
8	Kısıtlı İmkanlar	4	6	10	4.78
9	Geri kalmışlık	3	6	9	4.30
10	Sağlıklı	3	6	9	4.30
11	Küçük yerleşme	4	3	7	3.34
12	Temiz hava	2	5	7	3.34
13	Gelenek - Görenek	2	4	6	2.87
14	Sevgi - Saygı	1	4	5	2.39
15	Birliktelik	2	3	5	2.39
16	Doğallık ve Samimiyet	1	3	4	1.91
17	Rahat Yaşam	-	4	4	1.91
18	Tatil ve Dinlenme	1	1	2	0.95
19	Az Gelişmişlik	1	1	2	0,95
20	Zor Yaşam Şartları	-	2	2	0,95
21	Tarım	1	1	2	0,95
22	Birlik – beraberlik	-	1	1	0,47
23	İmece	1	-	1	0,47
24	Komşuluk	-	1	1	0,47
25	Yakın İlişkiler	-	1	1	0,47
26	Saygınlık	-	1	1	0,47
27	Hatıralar	-	1	1	0,47
28	Kültürlerin Kaynağı	-	1	1	0,47

Tablo 2 (Devamı)

Metafor Sırası	Metaforun Adı	Frekans (f)		Toplam	Yüzde (%)
		Kız	Erkek		
29	Doğallık ve Huzur	-	1	1	0,47
30	Doğallık ve Canlılık	1		1	0,47
31	Temiz Çevre	1		1	0,47
32	Temizlik	-	1	1	0,47
33	Taşra	1	-	1	0,47
34	Yeşil Çevre	1		1	0,47
35	İlkel Yaşam	-	1	1	0,47
36	İmkansızlık	1		1	0,47
37	Cehalet	1		1	0,47
38	Hayvancılık	-	1	1	0,47
39	Çiftçilik	-	1	1	0,47
40	Tarım toplumu	-	1	1	0,47
	Toplam	87	122	209	100,0

Katılımcıların “köy” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlarla ilgili olarak elde edilen bulgular tablo haline getirilmiş ve araştırma soruları çerçevesinde ele alınarak analiz edilmiştir. Aday öğretmenlerin “köy” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforların oluşturduğu kategoriler 5 grupta ele alınmıştır. Bunlar; 1- Birlik – Beraberlik duygularının yaşandığı, insan ilişkilerinin ve gelenek – göreneklerin ön planda olduğu bir mekan olarak köy, 2- Sağlıklı, huzurlu ve doğal yaşam olarak köy, 3- Gelir düzeyi düşük ve imkanların kısıtlı olduğu bir yer olarak köy, 4- Göç veren bir yer olarak köy. 5- Doğal besin kaynaklarının bol olduğu bir yer olarak köy, Öğretmen adaylarının “köy” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforların içerisinde yer aldığı kategoriler aşağıdaki Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Aday öğretmenlerin “köy” kavramı ile ilgili geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforların yer aldığı kategoriler

Kategoriler	Metaforlar	Metafor frekansı	Metafor adedi
1-Birlik–beraberlik duygularının yaşandığı, insan ilişkilerinin ve gelenek–göreneklerin ön planda olduğu bir mekan olarak köy	Birlik beraberlik(1), birliktelik(5) samimiyet(25), doğallık ve samimiyet(4), imece(1), komşuluk(1), saygı-sevgi(5), yakın ilişkiler(1), gelenek– görenek(6), saygınlık(1), doğal ortam(16), hatıralar(1), kültürlerin kaynağı(1),	68	13
2-Sağlıklı huzurlu ve doğal yaşam olarak köy	Huzur(21), doğal yaşam(12), doğallık ve huzur(1), doğallık ve canlılık(1), rahat yaşam(4), sağlıklı(9), sakin(14), tatil ve dinlenme(2), temiz çevre(1), temizlik(1), temiz hava(7), yeşil çevre(1),	74	12
3-Gelir düzeyi düşük ve imkanların kısıtlı olduğu bir yer olarak köy	Az gelişmişlik(2), geri kalmışlık(9), ilkel yaşam(1), kısıtlı imkanlar(10), cehalet(1), imkansızlık(1), zor yaşam şartları(2)	26	7
4-Göç veren bir yer olarak köy	Nüfusun azalması(15), küçük yerleşme(7), taşra(1)	23	3
5-Doğal besin kaynaklarının bol olduğu bir yer olarak köy	Tarım(2), hayvancılık(1), çiftçilik(1), tarım ve hayvancılık(13), tarım toplumu(1)	18	5
	Toplam	209	40

Kavramsal Kategoriler

Katılımcıların “köy” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlarla ilgili olarak elde edilen bulgular (Tablo 3) araştırma soruları çerçevesinde ele alınarak, beş kategori üzerinden analiz edilmiştir.

Kategori 1- Birlik – beraberlik duygularının yaşandığı, insan ilişkilerinin ve gelenek – göreneklerin ön planda olduğu bir mekân olarak köy

Öğretmen adayları yani eğitim fakültesi öğrencileri en fazla metaforu bu kategoride seçmişlerdir. Öğrenciler bu kategoride en fazla birlik beraberliği oluşturan kavramları seçmişlerdir. Bunlar; birlik beraberlik(1), birliktelik(5) samimiyet(25), doğallık ve samimiyet(4), ımece(1), komşuluk(1), saygı-sevgi(5), yakın ilişkiler(1), gelenek – görenek(6), saygınlık(1), doğal ortam(16), hatıralar(1), kültürlerin kaynağı(1). Aşağıda da bu kategori ile ilgili bazı katılımcıların tamamlayıcı ifadeleri verilmiştir:

“Köy” birlik – beraberlik gibidir; çünkü, köy demek birlik beraberlik demektir. Köyde insanlar genelde birbirleri ile akrabadır. O yüzden insanlar birbirlerine çok bağlıdır.

“Köy” komşuluk gibidir; çünkü, köyde komşuluk çok önemlidir.

“Köy” doğallık ve samimiyet gibidir; çünkü, köyde insanlar birbirlerine doğal davranır ve samimidirler.

Kategori 2- Sağlıklı, huzurlu ve doğal yaşam olarak köy

Aday öğretmenler bu kategoride temizlik, doğallık ve sağlık metaforları etrafında metaforlar üretmişlerdir. Bunlar; huzur(21), doğal yaşam(12), doğallık ve huzur(1), doğallık ve canlılık(1), rahat yaşam(4), sağlıklı(9), sakin(14), tatil ve dinlenme(2), temiz çevre(1), temizlik(1), temiz hava(7), yeşil çevre(1). Aşağıda bu kategori ile ilgili bazı katılımcıların tamamlayıcı ifadeleri verilmiştir:

“Köy” huzur gibidir, çünkü; köyler çok huzurludur.

“Köy” yeşil çevre gibidir; çünkü, köyde ağaçlar kesilmez. Ağaçlar kesilmediği gibi doğaya fazla müdahale edilmez.

“Köy” sakin gibidir, çünkü; köyler sürekli göç verir. İnsanlar büyükşehirlere gittiği için köyler çok sakin.

Kategori 3 - Gelir düzeyi düşük ve imkânların kısıtlı olduğu bir yer olarak köy

Aday öğretmenleri bu kategoride “Köy” kavramının olumsuz yanına ışık tutan kavramlar tercih edilmiştir. Bunlar; Az gelişmişlik(2), geri kalmışlık(9), ilkel yaşam(1), kısıtlı imkanlar(10), cehalet(1), imkansızlık(1), zor yaşam şartları(2). Aşağıda bu kategori ile ilgili bazı katılımcıların tamamlayıcı ifadeleri verilmiştir:

“Köy” az gelişmişlik gibidir; çünkü, insanların ekonomik faaliyetleri çok sınırlı olduğu için fazla gelişmemiştir.

“Köy” imkansızlık gibidir; çünkü, köyde insanların ekonomileri düşük olduğu için her istediklerini yapamazlar.

“Köy” cehalet gibidir; çünkü köyde eğitim seviyesi çok düşük olduğu için insanların okuma yazma oranları çok düşüktür.

Kategori 4 - Göç veren bir yer olarak köy

Aday öğretmenler en az metaforun üretildiği bu kategoride, küçük yerleşme, nüfusun azlığı gibi metaforlarla göç kavramını ilişkilendirmişlerdir. Bunlar: Nüfusun azalması(15), küçük yerleşme(7), taşra(1). Aşağıda bu kategori ile ilgili bazı katılımcıların tamamlayıcı ifadeleri verilmiştir:

“Köy” nüfusun azalması gibidir; çünkü, köyde insanlar fazla kalma istemezler.
“Köy” küçük yerleşme gibidir; çünkü, Köyün nüfusu fazla olmadığından dolayı köyde yerleşmeler büyük olmaz.
“Köy” taşra gibidir; çünkü, köyler ücra köşelerdedir.

Kategori 5- Doğal besin kaynaklarının bol olduğu bir yer olarak köy

Öğretmen Adaylarının daha az tercih ettiği bu kategoride doğal besin kaynaklarını tarım ve hayvancılık metaforları ile ilişkilendirmişlerdir. Bunlar; Tarım(2), hayvancılık(1), çiftçilik(1), tarım ve hayvancılık(13), tarım toplumu(1). Aşağıda bu kategori ile ilgili bazı katılımcıların tamamlayıcı ifadeleri verilmiştir:

“Köy” tarım ve hayvancılık gibidir; çünkü, tarım ve hayvancılık köyün temel geçim kaynağıdır.
“Köy” çiftçilik gibidir; çünkü, köyde çiftçiliği herkes yapar.
“Köy” tarım gibidir; çünkü, insanlar ihtiyaçlarını tarımla karşılar.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma, öğretmen adaylarının “köy” kavramına yönelik sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak, bunları belirli kavramsal kategoriler altında toplamak ve karşılaştırmak için hazırlanmıştır. Bu araştırmanın bulguları aşağıda sunulmuştur.

“köy” kavramına ilişkin öğretmen adaylarının ürettiği metaforlar incelendiğinde, en çok tercih edilen metaforların; samimiyet (f=25), huzur (f=21), doğal ortam (f=16), nüfusun azalması (f=15) ve sakin (f=14), olduğu görülmektedir.

Öncelikle, “köy” kavramının açıklanabilmesi için metaforlar yardımcı unsurlar olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmada köy kavramını ifade etmek üzere katılımcıların ürettikleri metaforlar genelde kavram ile ilgili soyut düşüncelerin yansıması şeklinde olmuştur. Günümüzde şehirlerin nüfusu hızla artmakta ve köylerde yaşayan nüfus neredeyse kaybolmaktadır. Bu açıdan baktığımızda, köy kavramının ve köy kültür unsurlarının tarihsel ve geleneksel değerleri yaşatan bir unsur olarak nesilden nesile aktarılması gereklidir. Köy kavramı ile ilgili ortaya çıkan metaforlardan bazıları; samimiyet, huzur, birlik, beraberlik, gelenek, görenek gibi olumlu güzel duyguların yansımasıdır. Bununla birlikte kısıtlı imkanlar, imkansızlık, cehalet, nüfus azlığı, zor yaşam koşulları gibi olumsuz yanlarını da dile getirmişlerdir. Aday öğretmenlerin ürettikleri metaforların çoğunluğu olumlu ve köye duyulan özlemi dile getirmektedir. Bununla birlikte, olumsuz metaforlar az da olsa ifade edilmiştir. Dolayısıyla, bir kavramın öğretiminde, onun zihinlerde uyandırdığı geniş bir anlam yelpazesini dikkate almak, yalın birkaç anlamı ile yetinmemek gerekmektedir. Bu sonucu destekleyen farklı kavramlarla ilgili yapılan benzer metafor çalışmalarında da aynı durumdan söz etmek mümkündür. Benzer bir çalışmada; Öztürk (2007) tarafından sınıf öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Öğretmen adayı öğrencilerinin “coğrafya” kavramına ilişkin zihinsel imgeleri tespit edilmiştir. 357 öğrencinin katıldığı, 106 geçerli zihinsel imgenin bulunduğu ve 12 kavramsal kategorinin belirlendiği çalışmanın sonucunda da görülmüştür ki, “Coğrafya” kavramı, deprem kavramında olduğu gibi tek bir zihinsel imge ile ifade edilemez.

Metaforlar, ilköğretim, aday öğretmenler öğrencileri, aday öğretmenlerin “köy” kavramına yönelik sahip oldukları algıları belirlemede ve açıklamada güçlü birer araştırma aracı olarak kullanılabilir ve

böylece Coğrafya öğretim programlarındaki konuların ele alınışında ve ders kitaplarının yazımında öğrenci metaforları ve bu tür araştırmalar önemli rehberler olabilir. Çünkü karmaşık ya da soyut kavramların öğretilmesinde doğru zihinsel imgeler gereklidir. Semerci (2007), eğitimdeki metaforların karmaşık kavram ve olguların açıklanmasında öncelikle tercih edilen bir araç olduğunu belirtmiştir. Bu düşünceden yola çıkarak; benzer araştırmaların farklı türdeki liselerde (fen lisesi, Anadolu lisesi, sosyal bilimler lisesi, meslek lisesi gibi) öğrenim gören öğrencilerden, öğretmen yetiştiren kurumlardaki öğretmen adaylarından ya da öğretmenlerden oluşan gruplar içerisinde de yapılması önerilmektedir. Ayrıca metafor çalışmalarında cinsiyet, sınıf, yaş grubu, bölgesel farklılıklar gibi başka değişkenler de araştırılmalıdır. Çünkü metafor konusunun daha iyi anlaşılması ve okullarda daha iyi uygulanması bu tür çalışmaların çokluğuna bağlıdır.

Sonuç olarak: bu araştırmanın bulguları, aday öğretmenlerin köy kavramını nasıl algıladıklarını ortaya koymak için ipuçları vermektedir. Bu çalışma sonucunda ortaya çıkan metaforlar, “köy” olgusuna ilişkin sahip oldukları algıları anlamada, açığa çıkarmada ve açıklamada güçlü birer araştırma aracı olarak kullanılabilir. Metaforlar eğitimciler açısından eğitimsel çalışmalarda önemli olan konuların neler olduğu konusunda yardımcı olarak kelimelerin anlamlandırılmasında kullanılabilir. Öğretirken ne yaptıklarını düşünen eğitimciler, düşünce, imaj ve uygulamalarını metaforları kullanarak geliştirebilirler. Etkili bir öğretim yapmak isteyen öğretmenler, kendi rol ve sorumluluklarını metaforlar ile anlamlandırmak suretiyle sınıf içi faaliyetlerini geliştirebilir ve değiştirebilirler (Çelikten, 2006, s. 276-277). Bu bağlamda, farklı türdeki liselerde (fen lisesi, Anadolu lisesi, meslek lisesi gibi) öğrenim gören öğrencilerden, öğretmen adaylarından ve öğretmenlerden eğitimle ilgili farklı kavram ve olgulara ilişkin metaforlar üretmeleri istenebilir. Ayrıca ilköğretim ve aday öğretmenler öğrencilerinin “köy” kavramına ilişkin metaforları tespit edilebilir.

KAYNAKLAR

- Alger, C. L. (2009). Secondary teachers' conceptual metaphors of teaching and learning: Changes over the career span. *Teaching and Teacher Education*, 25(5), 743-751.
- Arslan, M.M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim*, 35(171), 100-108.
- Aydın, F. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(3), 1313-1322.
- Aydoğdu, E. (2008). İlköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin sahip oldukları okul algıları ile ideal okul algılarının metaforlar yardımıyla analizi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Aydın, F., & Eser-Ünalı, Ü. (2010). Coğrafya öğretmen adaylarının Coğrafya kavramına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla analizi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2(2), 600-622.
- Botha, E. (2009). Why metaphor matters in education. *South African of Education*, 29, 431-444.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Forceville, C. (2002). The identification of Target and Source in Pictorial Metaphors. *Journal of Pragmatics*, 34, 1-14.
- Girmen, P. (2007). İlköğretim öğrencilerinin konuşma ve yazma sürecinde metaforlardan yararlanma durumları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Guerrero, M. C. M. ve Villamil, O.S. (2002). Metaphorical conceptualizations of Els teaching and learning. *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120.
- Inbar, D. E. (1996). The free educational prison: Metaphors and images. *Educational research*, 38(1), 77-92.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). Metaforlar: Hayat, anlam ve dil (Çeviren: G.Y.Demir). İstanbul: Paradigma
- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Öztürk, Ç. (2007). Sosyal bilgiler, sınıf ve fen bilgisi öğretmen adaylarının “coğrafya” kavramına yönelik metafor durumları. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 55-69.
- Shaw, D., Massengill, B. & Mahlgos, M. (2008). Preservice Teachers' Metaphors of Teaching in Relation to Literacy Beliefs. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 14(1), 35-50.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.

- Saban, A. (2008). İlköğretim I. kademe öğretmen ve öğrencilerinin bilgi kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *İlköğretim Online*, 7(2), 421-455.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına ilişkin Sahip Olduğu Zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saban, A., Koçbeker, B.N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Semerci, Ç. (2007). “Program Geliştirme” kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 125-140.
- Töremen, F. ve Döş, İ. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin müfettişlik kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9, 1973-2012.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık..

Teacher Candidates' Thoughts Regarding the Concept of Village through Metaphor Analysis: Denizli Case

Nurettin Bilgen^{1†}, Şaban Tezcan², Akif Karatepe³, Cemalettin Ayas⁴

¹Pamukkale University

²Canakkale 18 Mart University

³Sakarya University

⁴Sinop University

Extended Abstract

This study was carried out to put forward teacher candidates' thoughts towards "village" concept to describe with the help of metaphors in order to uncover the perceptions that have been made. Phenomenography design was used in the study and the data were analyzed by content analysis techniques. The research was carried out in 2012 - 2013 academic year including 216 teacher candidates in Denizli Province. Teacher candidates have produced 40 different metaphors on the concept of "village". Considering the common features of these metaphors were collected in five different categories. The research aimed to answer the following questions: (a) Which metaphors were used by the teacher candidates to explain the concept of "village" ? (b) Given the common characteristics of the "village" concept under which groups can be classified for the metaphors? As a result, students in general "village" concept; Alliance - Draw a sense of intense human relationships and traditions - traditions in the forefront as a venue, healthy, peaceful and natural life, low-income and underprivileged, emigration as a place and natural food sources there are plenty of a place where they perceive as has been seen. As a result metaphors can be used as a significant research tool to describe the concept of "village" in understanding related perceptions.

The metaphors can be used as a powerful research tool when identifying and explaining the perceptions in which they have for elementary, student teachers students, and prospective teachers' "village" notions and the students metaphors and such researches can be important guides in the handling of topics in the geography curriculum and in the writing of textbooks because when the complex or abstract concepts are taught, the correct mental images is required. Semerci (2007) states that they can be a tool primarily preferred when explained the complex concepts and facts in educational metaphors. Based on this idea, it is recommended that simple studies are made from the students receive education in different types high schools, from prospective teacher in teacher training institutions or from the groups in which consist of teachers. Also metaphors should be investigated in terms of gender, class, age group, regional differences as well as other variables because a better understanding of the subject and a better implementation metaphor in schools is dependent on a number of such studies. In conclusion, the findings of this study give some hints for projecting how teacher candidates perceive the village concept. The metaphors which arise as a result of this study can be used as a powerful research tool for revealing, understanding and explaining the perceptions in which they have the notions relating to village. The metaphors can be used to help the signification of the word what are the issues that are important in the educational approaches in terms of educators. Educators can develop their thoughts, images and applications by using metaphors. Teachers who want to make effective teaching can develop and change their classroom activities in order to make sense of their roles and responsibilities with the metaphors (Çelikten, 2006, s. 276-277).

Key words: Metaphor, Teacher candidates, Village

[†]Corresponding Author: Nurettin Bilgen, Pamukkale University, Department of Social Studies Education, nbilgen@gmail.com